

Tiedote 15.2.2021

YK:n komitealle raportoitu UPM:n sellutehdashankkeen vaarantavan ihmisoikeuksia Uruguayssa

Suomen ihmisoikeusvelvoitteiden toteutumista koskevassa [kansalaisjärjestöraportissa](#) pyydetään YK:n taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten (TSS) oikeuksien komiteaa tarkistamaan, onko Suomi noudattanut TSS-ihmisoikeusvelvoitteitaan sen varmistamiseksi, että monikansallinen UPM-konserni kunnioittaa toiminnassaan Uruguayssa väestön taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia.

TSS-komitea on kansainvälisesti valtuutettu arvioimaan, seuraamaan ja ohjaamaan sitä, miten valtiot täytäntöönpanevat YK:n taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien yleissopimusta kansallisella tasolla ja se kokoontuu tarkastelemaan Suomen ja Latvian TSS-velvoitteiden täytäntöönpanon tilannetta 15.2 – 5.3.

UPM on tehnyt sopimuksen Uruguayn kanssa yhteisinvestoinnista maailman suurimpaan sellutehtaaseen ja sen tuotannon ehtoihin. Koska UPM on kotoisin Suomesta, Suomi on velvollinen lainsäädännöllään ja hallinnollaan edesauttamaan sen varmistamista, että yhtiön toiminta kunnioittaa ihmisoikeuksia myös rajojemme ulkopuolella. Maan ystävät, Uusi Tuuli, Emmaus Aurinkotehdas ja ATTAC Suomi arvostelevat raportissaan UPM-Uruguay investointisopimuksen negatiivisten ihmisoikeusvaikutusten puutteellista arviointia.

66 ympäristö- ja ihmisoikeusjärjestöä eri puolilta maailmaa - mukaan lukien Friends of the Earth International, the World Rainforest Movement, Global Forest Coalition ja the International Cultural Movement Our Voice - yhtyvät [julkilausumassaan](#) raportin johtopäätöksiin. Järjestöt vetoavat Suomen ja Uruguayn hallitukseen, jotta nämä täyttäisivät TSS-oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen mukaiset velvoitteensa varmistaa, että UPM:n toiminta Uruguayssa kunnioittaa näitä ihmisoikeuksia YK:n TSS-komitean ohjeiden edellyttämällä tavalla.

Raportissa muistutetaan valtioiden velvoitteesta seurata sitä, miten niiden lainsäädännön alaisten yhtiöiden toiminta voi vaikuttaa ihmisoikeuksiin valtion rajojen ulkopuolella, ja valtion velvoitteesta ”käyttää kontrollivaltaansa sen varmistamiseksi, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan ulkomailla tämäläpöisissä megaluokan julkisen ja yksityissektorin yhteissijoituksissa.”

Järjestöt toteavat myös, että ”UPM on ylikansallinen yhtiö, johon Suomessa kytkeytyy merkittäviä sekä yleiseen etuun liittyviä, että yksityisiä intressejä. UPM:n megainvestointi sellun tuotantoon Uruguayssa ja sen aiheuttamat ihmisoikeusvaikutukset ovat esimerkki yritystoiminnasta, jonka sääntelemiseksi Suomen olisi kehitettävä oikeudelliset puitteet, jotta Suomi voisi varmistaa sen, ettei se riko omia kansainvälisiä ihmisoikeusvelvoitteitaan.”

Järjestöt muistuttavat, että lukuisat ryhmät ja yhteisöt ovat ilmaisseet huolensa UPM:n ja Uruguayn välisen sopimuksen vaikutuksista ihmisoikeuksiin ja ympäristöön. Suurin osa UPM:n miljardeja nielevästä projektista tullaan rahoittamaan urugualaisilta kerättävillä verovarjoilla, ja hanke tulee kokonaisuudessaan aiheuttamaan suuria muutoksia Uruguayn vesitalouteen ja maankäyttöön.

UPM:n investointi tulee vaikuttamaan veden laatuun ja saatavuuteen, maaperään, luonnon monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin sekä työhön, asumiseen ja kuljetuksiin tavoilla, jotka uhkaavat heikentää ihmisten oikeuksia tyydyttävään elintasoon, ravintoon, veteen ja asuntoon, terveyteen, puhtaaseen ja turvalliseen ympäristöön, kulttuuriin sekä työhön ja opetukseen.

Suomalaiset järjestöt ehdottavat, että edellä mainituista vaikutuksista tehtäisiin riippumaton arvio YK:n valtuuttamien valvontaelinten hyväksymällä tavalla. TSS-komitea tulee kuulemaan 16.2. raportin lähettäneiden järjestöjen edustajaa. Komitea tapaa seuraavien päivien aikana Suomen hallituksen edustajat ja esittää istuntojen päätteeksi loppuhuomionsa.

Maan ystävien taloudellisen oikeudenmukaisuuden toimintaryhmä

Lisätietoja asiasta toimintaryhmältä:

Sähköposti: economic.justice.foe.finland@gmail.com

Puh. 045-2380890